

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
Egész évre 12 kor., fél évre 6 korona
negyed évre 3 kor.

POLITIKAI NAPILAP
MEGJELENIK NAPONKINT REGGEL, KIVÉVE HÉTFŐN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
KLADEK és HAMBURGER könyvnyomdája
Batthyány-utca 5. sz.

Megjött az eső.

Az áldás megeredt az égből. A szomszagos föld éltető italt kapott. Ha későn is, talán nagyon későn, de mégis megmentett valamit, ami különben menthetlenül odaveszett volna. Az ég megkönyörült a kétségbeesett emberiségen. Az emberek azonban még mindig nem akarnak könyörölni embertársaikon. Az a bizonyos csoport ember, aki a tömegből kivált, hogy az általános inségből tőkét kovácsoljon, az árakat fölemelte már most, úgy hogy a szegény nép azt sem tudja, hová legyen. Hirtelen zsebelni, mohón meggazdagodni, a nép bőrét nyuzni: ez lett a jelszó. Senki eddig utját nem állta a zsebrákoknak. Szabadon garázdálkodnak, minden akadály nélkül. Lakni, enni, ruházkodni nehezebb, mint valaha. Könyörületre a nép nem számíthat.

Mindezt a példátlan drágaságot részben a szárazság folytán bekövetkezett takarmányhiányra vezetik vissza. A takarmányhiány! Ez a jelszó, amely alatt a mindenáron és hirtelen meggazdagodni akarók a kétségbeesést növelik és a népet a tönk szélére akarják kergetni.

De a népnek szövetségesévé szegődött most az ég és leküldte áldását a földre. A főváros környékén is, az ország majdnem minden vidékén is böven esett az eső és minden jel arra mutat, hogy a szárazságnak vége.

Kérdést intéztünk olyan emberhez aki hivatta van arra, hogy ebben a kérdésben mér, tékadó véleményt mondjon, hogy a bekövetkezett eső segíthet-e valamiképpen az országos csapást jelentő takarmányhiányon? Megnyugtató felvilágosítást kaptunk. Miután eső volt s az őszi meteorológiai jelentések abban egyeznek meg, hogy még további esőzések is várhatók, ennek folytán a takarmányhiány

nem lesz olyan nagyon érezhető, mint eddig hitték. Ha most szaporán hozzálát a földművelő nép a munkához, akkor még lesz annyi takarmány az országban, amely elegendő arra, hogy a drágaságnak és inségnek elejét vegye. A felvilágosítás, amelyet nevezett szakértőtől kaptunk ebben kulminál: Most elvetendő és őszzel még használható takarmányok a következők: mohar, csibehur (spergula), pohánka (hajdina) és paprikaköles. Most elvetendő és kora tavasszal használható takarmányok még ezek: őszi borsó, bükköny, szöszös bükköny és biborhere. Ezenkívül a tengerinek is még hasznára lesz az eső. A csalámadé szintén gyarapodhatik. Sok gyümölcsnek, nevezetesen a szőlőnek, szilvának, körtének, almának előnyére válik az eső.

A drágaságnak tehát élet veszi az eső, az ég áldása. A népszorások öröme tehát kisiskorai volt. Jó lesz, ha a medve bőrét előre még nem iszszak és nem fosztogatják a népet, legalább addig, amíg az ég, mint a nép szövetséges, kilátást nyújt arra, hogy a közlégő veszedelem mégis elvonul fölöttünk.

A felsorolt takarmányok éppen elegendők arra, hogy a drágaságot megszüntessék. A még megmenthető gyümölcs is hozzájárul a veszedelem elhárításához. Most csak az a kérdés, hogy a közhatóságok állást foglalnak-e a nép fosztogatói ellen? Szabadkán erre is megnyugtató választ adhattunk.

A református egyházmegyei közgyűlés.

Mai számunkban említettük már, hogy a kecskeméti ev. ref. egyház holnap tartja meg közgyűlését Szabadkán.

A küldöttek egy része már ma este érkezett meg, a többiek 24-én reggel érkeznek. Az egyházmegyei közgyűlésre a következő 28 anya- és

leányegyház küldi el egyházi és világi képviselőit:

Abony, Cegléd, Gomba, Gyöngyös, Halas, Izsák, Jászberény, Jászkarajenő, Jászkisér, Kecskemét, Lajosmizse, Nagykőrös, Ókéske, Pánd, Szabadka, Szentmártonkátá, Szolnok, Tápiószéle, Tiszavárkony, Tiszavarseny, Tószeg, Vadkert, Jászkerekégyház, Kunfélegyház, Kocsér, Szank, Törtel és Zenta.

A holnapi, szerdai nap programja a következő:

Reggel nyolc órakor a Széchenyi-téri református imaházban ünnepélyes istentisztelet.

Reggel 9 órakor kezdődik a gyűlés a főgymnasim disztermében.

Délben egy órakor a Bárány vendéglőben bankett, melyre megjelenésüket megígérték Schmausz Endre főispán, Biró Károly polgármester, Szalay Máttyás főkapitány, Bólitcs József kulturatanácsos.

Délután 3 órakor folytatják a közgyűlést a főgymnasium disztermében.

BAJAI HIREK.

— Saját tudósítónktól. —

Baja, augusztus 23.

— **Elhunyt bajai zenetanár.** Ószinte megilletődést keltett hétfőn délelőtti városszerte az a váratlan hír, hogy *Perlaki Sándorné*, városi könyvelő neje, ki évtizedeken át működött Baján sok sikerrel, mint zongoratanár, tifusz következtében, rövid pár napi szenvedés után jobblétre szenderült. Szívujjaira férjére, Perlaki Sándor városi könyvelőre oly lesújtóan hatott a szomorú eset, hogy hirtelen nagybeteg lett és most — hir szerint — agoniában fekszik. Az elhunyt tanárnőt kedden délután temetik.

— **Megint van áldozata a Sugovicának.** A rendőrség által immár ismételt és szigorúan megtiltott szabadban való fürdés egymásután szedi áldozatait a nyáron. Hétfőn délután Kapeller Rezső 20 éves cipészsegéd a szabad Sugovicában fürdővén, társai szemeláttára nyomtalanul eltűnt a hullámokban. Holttestét kifogták.

— **Nagy szélvihar és eső.** A bajai gazdák forró óhajtása — bár

kissé elkésve — végre valahára mégis teljesedésbe ment. Hétfőn délután 3 órakor orkánzerű szélvihar keletkezett, tengernagy porfelhőbe burkolva az egész látóhatárt. Rá félórával megjött a várva-várt eső is, mely másfélórás dus öntözés után egészen fölfrissítette a már tűrhetetlenné vált fűledelevőt. Megemlítésre érdemes, hogy a legöregebb bajai emberek sem emlékeznek ily perzselőn száraz nyárra, melynek során mindössze két ízben volt érdemleges eső.

— **Tolvajok a bajai zsinagógában.** Vasárnapra virradó éjjel betörők jártak a bajai zsidótemplomban, kik a vasládában őrzött templomi ékszereket szemelték ki operálásuk áldozatául. Tervük azonban dugába dőlt, mert az erős vasládát fölfeszíteni nem tudták. A tetteseket a csendőrök és a rendőrség együtt nyomozza. Rövid egy esztendő leforgása alatt már harmadszor járnak most tolvajok a bajai zsidótemplomban, kik — sajtászerűleg — most már másodízben ugyanazon éjjel előbb betörték Strasser bajai őszereshez is, kitől a szükséges vasszerszámokat emelték el.

A rozsnyói püspökség zárgondnokság alatt.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, aug. 23.

Beavatott körökben hetek, sőt hónapok óta hire járt, hogy a magyar püspöki kar egyik tagja súlyos anyagi gondokkal küzd, s az utóbbi időben már udvari papjainak fizetését sem tudta folyósítani. A minap aztán néhány lap meg is nevezte a püspököt Ivánkovics János dr. rozsnyói püspök személyében azon hir kapcsán, hogy a püspöknek egy 9000 koronáról szóló váltója sorra járta a vidéki pénzüntézeteket, de az összeget sehol sem fizették ki, mert a püspököt nem tartották hitelképessnek. Ez annál nagyobb feltűnést keltett, mert tudvalévő, hogy a magyar püspökök a legfényesebben vannak dotálva, s gazdaságukról és tekintélyükről mesés hírek vannak forgalomban. A rozsnyói püspökség nem tartozik ugyan a jobb jövedelmező püspökségek közé, s körülbelül 40,000 korona évi jövedelemmel rendelkezik, mindazáltal akadtak az egyházmegyének püspökei, a kik kiad-

JOÓ-FÉLE
Vizgyógyintézet

— A GŐZFÜRDŐ TELEPÉN. —

— Az intézet Dr. Kertész Sándor tiszti főorvos felügyelete alatt áll. —

Gyógymódok: vizeura: ülő-félfürdők, ledörzsölések, massage, szénsavas fürdők (nauheimi cura).

Javalva: ideggyengeség, = álmatlanság, ideges főfájás, szédülésnél, idegfájdalmaknál, emésztési zavaroknál, a szív és véredények megbetegedéseinél (nauheimi cura).

Részleges és teljes villanyos fényfürdők. specificus és biztos gyógymód rheumatismus ellen. Nagyon mérsékelt árak!

sukon kívül még jótékonyt is gyakoroltak.

A rozsnyói püspök anyagi gondjairól forgalomba hozott hírek csakhamar valóknak bizonyultak s a helyzet annyira kiélesedett, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter kénytelen volt a rozsnyói püspökséget zárgondnokság alá helyezni, a miről a hivatalos lap mai száma tesz bizonyosságot azzal a kijelentéssel, hogy a miniszter a rozsnyói püspökségi javadalom zárgondnokává dr. Stefanits István közalapítványi királyi ügyigazgatósági címzetes aligazgatót nevezte ki.

Ivankovics János hat év előtt került a rozsnyói püspökség élére a kultuszminiszteriumból, a hol mint dr. Wolafka Nándor utóda az egyházi ügyek referense volt. E hat év alatt szaporodott a püspök adóssága olyan nagy arányúvá, hogy nem lehetett megmenteni a bukástól. Hogy mi okozta a püspök anyagi romlását, azt még nem tudni. Nem voltak költséges passziói, nem tartott drága lovakat, hintókat, s a szokásos püspöki ebédek számát is lehetőleg a legszűkebb korlátok közé szorította. A kik a püspököt közelebbről ismerik, azt mondják, hogy valószínűleg uzsorások okozták anyagi romlását.

A hitelezők zaklatásai arra készítették Ivankovics püspököt, hogy illetékes helyen jelentést tegyen tartahatatlanságáról.

A vallásalapból ki is fizettek néhány százezer koronát, de ekkor tünt ki, hogy a püspök adóssága közel másfél milliót tesz ki. Ezt lehetetlen volt a vallásalapból rendezni, s ezért illetékes helyen felszólították a püspököt, hogy adja be lemondását, s vonuljon kolostorba. Igérték neki évi 4000 korona kegydíjat, de a püspök keveselte azt, s 8000 koronát kívánt. Ezt nem voltak hajlandók megadni, s miután a püspök nem mondott le: a kultuszminiszter kénytelen volt a zárgondnokságot elrendelni.

Most úgy áll a helyzet, hogyha Ivankovics püspök egy meghatározott időn belül le nem mond: akkor megfosztják a püspökségtől. Ha ellenben beadja lemondását úgy a királyhoz, mint a pápához, akkor egy bizonyos összegű kegydíjjal kolostorba vonul, a zárgondnokság megszűnik és új püspököt neveznek ki a rozsnyói egyházmegye élére.

Ugy egyházi, mint politikai körökben óriási érdeklődéssel várják a további fejleményeket. mert ez az eset példátlanul áll a magyar püspöki kar történetében.

UJVIDÉKI HIREK.

(Saját tudósítónktól.)

Ujvidék augusztus 23.

— **Elfogott zsebmetsző.** Sikerült fogása volt az ujvidéki rendőrségnek. Rendőreink különben is szerencsével kerítik kézre a veszedelmes betörőket és zsebmetszőket, kik a határszéli várost szerencsétlenítik. Nagybecskerekéről Popovics Tanászia hir-

hedt tolvaj megugrott. Megkeresés jött rendőrségünkhöz Popovics elfogatása ügyében. Csütörtökön délelőtt tüzet jeleztek. Popovics is előbujt rejtekből és a tüzet bámuló közönség közé vegyült. Varsányi ellenőr, a személyleírás alapján Popovicsra ismert és nyakon csipte. Ma már Nagybecskerekre szállították.

— **Öngyilkos tanár.** Markovics Péter szerb főgimnáziumi tanár ma délután öngyilkossági szándékból a Dunába ugrott. A szerbek Markovicsot már martírrá avatták, mert a Horvátországból idekerült fiatal emberről azt akarták tudni, hogy magyar vizsgálatainak sikertelensége kergette volna a halálba. Pedig nem úgy van, mert Markovics novemberre kapott terminust a budapesti egyetemen, hol a magyarból levizsgáthatott volna, miután a nyarat Székesfehérvárott töltötte és már jól beszélt magyarul. A homályos dologra fényt vetett a szerencsétlen ember utolsó utján elszórt két levele, melyek szerencsétlen szerelméről tesznek tanúságot.

— **Megszűnt teherszállítás.** Az alacsony vizállás következtében f. hó 14. óta bécsi teherszállító hajó nem érkezett.

— **Vizhiány.** Ivó vizünkkel is szűkében vagyunk. A kutak kiszáradnak és ha ez így tart, akkor a tifuszjárvány ismét beköszönt, mert a Dunától távol esők rossz, egészségtelen vizet isznak. Mindenről gondoskodó városi hatóságunk majd talál valami módot, mely a vizhiányt megszünteti. Ma is több artézi kut furását tervezik.

— **A dühöngő Branik.** A «Branik» kifakad egy szerb tanító ellen, mert azt a bünt követte el, hogy egy olvasókönyv szerkesztésénél több magyaros tartalmu verset lefordított. Különösen ennek a versnek a lefordítása fáj neki legjobban:

„Magyar vagyok, magyarnak születtem,
Magyar nótát dalolt a dajka felettem.
Magyarul tanított imádkozni anyám
S téged szeretni gyönyörű szép hazám.”

Parlaghy Vilma kiállítása.

— **Expresz tudósítás.** —

— Budapest aug. 23.

Lvov hercegné Parlaghy Vilma, a világhírű magyar festőművésznő Marienbadban, ahol most üdül, képeiből kis kiállítást rendezett, amelyet maga Edvárd angol király nyitott meg.

A király kíséretével, amelynek soraiban Slatin basa tábornok, a zudáni győztes hadvezér is volt, megjelent a kiállításon és nagy érdeklődéssel szemlélte meg a magyar művésznő ismert kitűnő képeit. Különösen sokáig nézte Edvárd király II. Vilmos német császárnak legujabb, kitűnően sikerült arcképét. *A mikor a király érvette Péter király arcképét, amely szintén látható a kiállításon, Slatin basa felé fordulva megkérdezte, hogy vajjon ismeri-e a szerb királyt, azután pedig minden további megjegyzés nélkül elfordult a képtől.*

A művésznő ismert Bismarck-képe szintén nagyon fölkelte az angol király érdeklődését és hosszasan nézte Asgar kán perzsa negyvezér képét is, amelyet a művésznő nemrég festett.

HIREK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Szabadkai közönyvtár és muzeum. Nyitva szerdán és szombaton délután 3-tól 6-ig. Vasárnap délelőtt 9-től 12-ig.

Szeptember 3. A szabadkai magyar asztaltársaság szüreti mulatsága a városligetben. Szeptember 3. A máv. szolgazemélyzet bálja a Polgári szálloda kerthelyiségében.

— **Szabadság.** Marián Miklós a törvényszék helyettes elnöke holnap kezdi meg hat heti szabadosságát. Helyettese Mühr Antal törvényszéki bíró lesz.

— **Erzsébet gyászünnepély.** A m. á. v. altiszti köre, az idén is, mint minden évbe, megüli Magyarország nagyasszonyának, Erzsébet királynénak emlékűnnepét az állomás parkjában felállított Erzsébet szobor körül. Szeptember 10-én reggel 9 órakor gyászsistentiszelet lesz a Szent Teréz templomban, 10 órakor a testületek felvonulása az Erzsébet szoborhoz, ahol az ünnepi beszédeket Tankó István, az altiszti kör alelnöke, Barsy László, ev. ref. lelkész és Reiser Lajos dr. mondják. Geier Endre alkalmi költeményt szaval. A szobornál megtartandó ünnepélyt az ipartestületi dalárda nyitja meg a Hymnusz eléneklésével. Az ünnepélyt a szózat eléneklésével zárják be.

— **Scossa Zoltán Kaposvárrott.** A kaposvári tüzoltó szaktanfolyam vizsgálóbiztosáról nagy elismeréssel írnak a kaposvári lapok. Amint kaposvári lapjaink, örömmel konstatálják, hogy Scossa Zoltán örömet fejezte ki a kaposvári tüzoltó tanfolyamon elért szép eredmény fölött, úgy bizonyára Szabadka is örül az elismerésnek, amelyben Scossa Zoltánt Kaposvár közönsége részesítette.

— **Magyar Görögkatholikusok Egyesülete.** Az ország székesfővárosában Magyar Görögkatholikusok Egyesülete elnevezés alatt egy rég nélkülözött társadalmi intézmény létesült, a görög szertartású katolikus intelligencia összefoglalására és a hittestvérek társadalmi érdekeinek előmozdítására. Akik létesítették és akik számára létesítették ez a társadalmi intézmény, utódai azoknak az ösöknöknek, akik a mai munkácsi és eperjesi egyházmegyék területén lakva, századokon át bőven ontották vérüket a magyar szabadságért s a »Rákóczy népe« elnevezést is kivitták maguknak. Az egyesület megakarja menteni a felső vidék szegény gör. kath. népét a társadalmi züllesztől és anyagi tönktől. Épen ezért kell mindenkinek, akinek módjában áll az egyesületbe belépnie. Rendes tagsági díj 12 kor., pártoló tagsági díj 6 kor. A belépő nyilatkozat Rábar Endre dr. ügyvivő igazgató címére küldendő (Budapest, képviselőház) a tagsági díj pedig 1903. évi január elsejétől számítva *Damjanics* Emil, egyesületi pénztáros címére (Budapest, József-körut 14. sz. II. em.)

— **Eljegyzés.** Sávary Zoltán, vasuti mérnök, eljegyezte Mérey Mária Magdolna kisasszonyt, Mérey Agoston főgymnasiumi tanár leányát.

— **Halálozás.** Sulyos csapás érte Weitzenfeld Lajos, Budapest lakó földinket. Öt hónapos kis leánya Mariska, tegnap délután meghalt. Temetése ma délután volt.

— **Bácskai államfogyó.** A szegedi Vasas-szent Péter utcai államfogyházba tegnap vonult be *Latinovics* Mariusz, Latinovics Pál főispán fia, hogy kitöltse hat heti büntetését, melyet a bíróság párbajvétség miatt rótt reá.

— **Esküvő.** Hétfőn f. hó 23-én délután vezette oltárhoz Rell Lajos

városi tisztviselő, Muits Paula kisasszonyt Zomborban.

— **Elgázolt öreg asszony.** Poljákovics Anna, 77 éves öreg anyóka akart ma a főtért keresztül szelő kocsiuton átmenni. Az anyóka süket és nem hallotta a feléje vágtató bérkocsi zörejét, se a bérkocsis figyelmeztető kiáltását. Így azután a bérkocsi elütötte. Az anyóka súlyosabb sérüléseket szenvedett, melyeket mentőink kötöztek be.

— **Katonazene az Otthonban.** Holnap, szerdán az Otthon kávéházban ismét katonazene lesz. De holnap már nem lesz belépti-díj.

— **Eltűnt cselédleány.** Ma reggel Sz... főtisztviselő cselédleánya eltűnt. Levelet hagyott maga után, melyben azt írja, hogy öngyilkos lesz. A rendőrség megindította a nyomozást, de mindeztideig nem sikerült nyomára akadni.

— **Vagy—vagy.** Kerény község már megunt várni az óbecse-zombori vasut kiépítésének folytonos elodázását és most olyan határozatot hozott, hogy ha nem kezdenek bele 1905. év tavaszán a vasut kiépítésébe, úgy a följánlott 70 ezer koronát megvonja. E határozatot hozzájárulás végett megküldötték a többi érdekelt községnek is.

— **Anyakönyvi hírek.** Meghaltak: Majláth Anna 2 év, Sztantics Jakab 3 hó, Bosnyák Balázs 9 nap. Pecsini Szvetozár 8 hó, Honkovic Géza 1 hó. Eljegyzés: Bujovcsics Mihály Kovács Gizella, Kremó János Ecsedi Teréz, Vukovics Pál Szabó Julia, Sokcsics Jakab Kuluncsics Krisztina, Sávári Zoltán vasuti mérnök Mérey Mária Magdolna. Házasság: Schweiger Samu Weisz Sarolta, Viczei Alajos Vujevics Etel.

— **A budapesti meteorológiai intézet jelentése.** 1904. aug. 23-án. Sok helyütt, főképp kel ten még eső és hősüljedés várható

Sakkverseny.

Hétfőn Vajda nyert Grüner ellen erős játékával s így valószínűleg biztosította magának az első díjat, Salamon szép pozíció játékkal nyerte meg játszmáját Brenner ellen. Matievics, bár gyalog, hátránya van, szebben áll Sztrokay elleni parthiájában, melyet félbe hagytak.

Sáfrán nyert Zambelly ellen.

A verseny állása a következő:

Vajda 10, Grüner 9, Matievics 5¹/₂ (2), Sztrokay 5¹/₂ (1), Brenner 4¹/₂, Salamon 3(1), Sáfrán 3(1), Zambelly 3¹/₂.

A hűtlen juhász bosszúja.

Tragikomikus eset történt e napokban a kenderesi határban, ahol egy juhász különös módon állott bosszút a gazdáján, amiért az a szolgálatból elbocsátotta. Az eset részletei a következők:

Pár héttel ezelőtt Bagi András földbirtokos arra a felfedezésre jutott, hogy Ott Mihály nevű számadó juhásza megcsalja őt, sőt a birkanyájából is eladott néhányat a gazda tudta nélkül. Bagi a hűtlen juhászt rögtön elbocsátotta szolgálatából és más embert állított a birkanyájához.

A juhásznak sehogy sem tetszett a gazda eljárása, de mert bűnösségének tudatában nem tehetett semmit, elhatározta, hogy bosszút áll a volt gazdáján. A múlt hétfőn Bagi András a kenderesi pusztáján lévő 450 darabból álló birkanyáját át akarta hajtani a Tisza másik oldalán lévő birtokára. A Tiszán való át-

szállításnak a kompon kellett volna megtörténnie, ahova Sós Miklós, az új juhász le is hajtotta az egész nyáját. Amikor a birkák bent voltak a komiban, megjelent Ótott Mihály, a volt juhász is, aki elmondta, hogy sürgős dolga van a tulsó oldalon s emiatt ő is át akar menni. Ótott állításában nem kételkedett senki s ezért, mikor a beszállással készen voltak, a vízi jármű elindult s lassan haladtak át a vizen.

E közben Ótott a komp elejére került, ahol a vezér ürü volt. Ótott megsimogatta az ismerős jószágot s amikor a komp a Tisza közepére ért, az elbocsátott juhász egyet fütyentett és beugrott a Tiszába. A fütyentésre a vezérüri utána ugrott s ezt követték a többi birkák is és pár perc alatt az egész nyáj a vízben uszott. A birkanyáj egyideig küzdött a mély vízben, de aztán nemsokára elmerültek. Csupán 62 darab birkát tudtak kimenteni a vízből, a többi 380 darab ott veszett. A bosszualó juhászt, aki ki-uszott ugyan a partra, a károsított feljelentésére a csendőrök letartóztatták.

A háború.

A háborúra vonatkozólag ma a következő táviratok érkeztek a fővárosba:

London, aug. 23.

Jelentékenyebb előnyomulásról nem érkezik hír. Mindössze a Galamb-öböl erődtímenye, amelyről a japánokat tegnap visszaszorították, került a japánok kezébe. Az erődből nyugat felől hathatósan támadható a vár. A japán hadsereg folyton kapja az erősítéseket Dalni és a Galamb-öböl felől. Az általános rohamot ma kísérik meg.

Pétevár, aug. 23.

Kuropolitkin visszavonulása teljes rendben és tervszerűen megy végbe. Csapatok Mukden körül foglalnak el majd csak erősebb pozíciót. Liao-jangban körülbelül 20.000 ember marad. Ez a hátvéd összeköttetésben marad azonban a főcsapatokkal, de utasítást nyert szintén lassabb visszavonulásra, hogy feltartóztassa a japánokat. E végből folyton csatározásokba bocsátkozik a japán előőrsekkel.

Berlin, aug. 23.

Port-Arthurban általános az elkeseredés. A japánok egyre jobban szorítják vissza az oroszokat a várba. Egy-két helyen ugyan visszaszorították a támadó felet, de azért a japán vasgyűrű egyre szorosabban veszi körül a várat.

Páris, aug. 23.

A Matin csifui távirata szerint a japánok állítólag elfoglalták Liaotesant. Az orosz hajók a távirat szerint a múlt éjjel elhagyták a portarthuri kikötőt.

TAVIRATOK.

A La Manche-csatorna át- úsása.

Budapest, aug. 23. Holbein ismert uszó a múlt pénteken kísérelte meg ötödször a La Manche-csatorna át-úsását, ami eddig csak Webb kapitánynak sikerült. Holbein ezuttal

Dovre-tól mintegy három mértföldnyire Syddon Spontnál kezdte meg utját. Ezuttal 10 óráig és 20 percig uszott a tengeren s 20 mértföldnyi utat tett meg, de ekkor ereje elhagyta és kénytelen volt a kísérő csónakba szállani.

Agyonlőtt községi bíró.

Budapest, aug. 23. A miskolci ügyészséghez szűkszávu távirat érkezett a sajszentpéteri járásbírósgától, mely szerint Nádasd, borsódmegyei községben ismeretlen tettesek, valószínűleg bosszúból, agyonlőtték a község bíráját. A gyilkosság a nádasi erdőben történt, a hova a bíró vadászni ment.

A malommunkások sztrájkja.

Budapest, aug. 23. A malomtulajdonosok és munkások között ma déltájban indultak meg az egyezkedési tárgyalások az új városházán. A munkások már alábbhagytak követeléseikkel. Mindössze 25 százalék béremelést és hat napi munkaidőt követelnek már csak. A tulajdonosok azonban, eddigi értesüléseink szerint, nem hajlandók e feltételeket sem teljesíteni.

A csehországi hadgyakorlat.

Budapest, aug. 23. Az idei nyár nagy szárazsága és vízhiány miatt a csehországi hadgyakorlat megtartása tudvalevően nagy nehézségbe ütközik. Mint Prágából jelentik, a hadgyakorlat helyéről odaérkezett tiszt azt mondja, hogy a vízhiány azon a vidéken, ahol a hadgyakorlatot meg akarják tartani, nagyon érezhetővé vált s nagyon kérdéses, hogy meg lehet-e majd tartani a hadgyakorlatot. A király azonban csak a legvégső esetben fogja megengedni, hogy a tervezett hadgyakorlat elmaradjon.

Amerika Oroszország ellen.

Budapest, aug. 23. Amíg mindinkább közeledik a döntő ütközet ideje, addig a Sanghai kikötőben komoly konfliktus keletkezett, amelyben Amerika játsza a főszerepet. A shanghai kikötőben tartózkodnak az „Askold” és „Gromoboj” orosz hadihajók. China felszólította az orosz konzult, intézkedjék, hogy a hadihajók távozzanak el a kikötőből. Az orosz konzul azonban tagadólag válaszolt, mert szerinte Kina ezen követelése a hadijogot sértene meg. Ebbe a konfliktusba most beledörögött Amerika. Az amerikai konzul a többi konzulokat értekezletre hívta össze és időközben egy amerikai torpedóuzó futott be a kikötőbe és nyíltan készülődött az orosz hajók ellen harcra. Amerika China semlegességi jogát akarja megvédeni. A felmerült konfliktus igen komoly és meglehet hogy egy semleges területen fog ebből kifolyólag véres ütközet fejlődni.

Palicsi fürdővendégek.

Múlt héten a következő fürdővendégek érkeztek:
Vözl Anna földmives neje Gákovárról, lakik városi épületben; Klapka Sándorné vasutas Szegedről, lakik városi ép.; Schulhoff Herman magánzó Szabadkáról lakik városi ép.; Viése Károly és Szirányi Rezső hadnagyok Szabadkáról, laknak városi ép.; Stern Sándor elektro technikus

Budapestről, lakik városi ép.; Radvány Ilona földmives neje Zentáról, lakik városi ép.; Kovács Viktor földmives neje Pacsérről, lakik városi ép.; dr. Pataj Sándor ügyvéd Zomborból, lakik városi ép.; Rudnyánszky Gyula lapszerkesztő és író Debreczenből, lakik városi épületben.

TANÜGY.

Beiratások a főgymnásiumba.

A szabadkai községi főgymnáziumban az 1904/5. tanévre szóló beiratások a következő sorrendben fognak megtartatni naponként d. e. 7. órától 10-ig és d. u. 3-tól 6-ig.

a) helybeli tanulókra nézve
aug. 30-án d. e. az 1. osztályra,
" " " d. u. a 2. " "
" 31-én d. e. a 3. " "
" " " d. u. a 4. " "
szept. 1-en d. e. az 5. osztályra,
" " " d. u. a 6. " "
" 2-án d. e. a 7. " "
" " " d. u. a 8. " "

b) vidéki tanulók osztályra való tekintet nélkül csak szept. 3-án d. e. iratnak be.

Az első osztályra felvételt kívánók valamint más tanintézetből jövő tanulók iskolai okmányaikon kívül születési bizonyítványt s ezenkívül minden 12 évesnél idősebb növendék sikeres újra oltásról szóló orvosi igazolványt köteles felmutatni.

Az első osztályba 13 évesnél idősebb tanulók nem vétetnek föl.

Az 5-ik osztályba lépő tanulók szüleiktől vagy gyámjaiktól írásbeli nyilatkozatot tartoznak hozni az iránt hogy a görög nyelvet vagy az ezt pótló tantárgyakat tanulják-e?

Az évi tandíj helyben lakó szülők gyermekei után 20 vidéken lakókéira nézve 70 korona, melynek fele a beiratkozáskor másik fele az első félév végén (1905. január végén és február első napjaiban) fizetendő.

A tandíjmentesség iránt való folyamodványok Szabadka szk. város tanácsához czimezve *alulírott igazgatóságnál* adandók be f. év szept. 15-ig.

A javító pótló és magánvizsgálatok (ez utóbbiak csak felsőbb engedély esetén) aug. 28-án és 29-én tartatnak meg. A jelentkezés az igazgatóságnál au. 28-án reggel 7-től 7-ig történik.

Pótló vizsgálat engedélyezését kérő folyamodványok a tanári testülethez címezve aug. 27-én délig adandók be az igazgatóságnál.

Szept. 4-én reggel 8 órákor tartatik az intézeti kápolnában a Veni Sancte mit a rend- és fegyelmi szabályok felolvasása és az osztályrendezés követ melyre minden beirt tanuló megjeleneni tartozik.

Szabadka, 1904. aug. 21.

Kosztolányi Árpád
igazgató.

Budapesti gabonátözsde

— Aug. 19. —

Déli sárlat: Buza ápr.-re 11.33 —
11.07, buza máj. 1904. — — — — —
buza okt. 10.82—10.85 rozs ápr. -ra
— — — — —, rozs májusra — — — — —
— — — — —, rozs okt.-re 8.32—8.35, zab
májusra — — — — —, zab — — — — —
— — — — —, zab okt.-re 7.32—7.33, teng.
szept. 1904. 7.58—7.62, tengeri aug.
7.56—7.55, teng. máj. 1905. 7.53—
7.58, tengeri — — — — —, repce
— — — — —, repce aug. — — — — —

Pap és katona

növendékek valamint gimnazisták
részére,

kik vidékre mennek

legtartósabban

fehérneműt inget, alsó
nadrágot,
harisnyát

és zsebkendőt az illető nevének
kezdő betűivel ellátva,

valamint utazó bőröndöket és

esernyőket a legolcsóbban

szállít

SCHULHOFF ALBERT

SZABADKÁN Kossuth-utca

Bárány szálloda mellett.

Ugyanott leány fehérneműek, menyasszonyi és baba kelengyék, épügy gyermek kocsik is nagy választékban.

11514004. tan. sz.

Árlejtési hirdetmény.

A Mária Valéria kórház szemészeti osztályának kibővítéséhez szükséges fürdők, és a vízvezeték kiterjesztéséhez szükséges munkákra f. évi augusztus hó 29-én d. e. 10 órákor a közművelődési ügyosztály helyiségében írásbeli zárt árlejtés fog tartatni; — Az ajánlatok a kitűzött időig a városi tanács igató kivatalában adhatók be. — Az ajánlatok benyújtásával egyidejűleg az ajánlati összeg 10% a bánatpénz gyanánt teendő.

A költségvetés és az árlejtési feltételek a közművelődési ügyosztályban megtekinthetők.

Szabadkán, 1904. évi aug. 22-én.

Dr. Bolits József
tanácsnok.

REGÉNY CSARNOK.

A LEÁNY VOJVODA.

Irta: Dugovics Imre. 1.

A leigázott nemzeti szellem hagyományokkal ülteti tele a haza bérceit, erdőinek sűrűjét, a völgyek virányait. Csirázna, nőnek, bimbóznak a hagyományok; bimbójuk virággá fakad; a hagyományok virágaiból szerteömlő illat megszállja a lelkeket és dicső, csodás tettekre edzi, mint az isteni sugallat a vértanuk lelkeit, mint az isteni ihlet a természetfölötti világ költőit, a prófétákat. Ebben a bámulatos munkában érik a hűséges szeretettel ápoltságok gyümölcse: a nemzet szabadsága a nemzeti szellem által elvetett hagyományok ápolóinak jutalma.

A Balkánfélsziget bércei, völgyei, sokszázados tölgy és bükkerdői, mezők virágai az elnyomott népek hagyományait illatozzák. Csodás illat, mely minden tavasszal megszállja a lelkeket, hogy felkelésre, szabadságharcra buzdítsa a bolgár nép fiait, hogy vérrel öntözzék a hagyományoknak szabadságot termő növényeit. Ugy hihetők, hogy a félsziget

floráját a hagyományoknak ezernyi változatban élő növényei alkotják, és hogy gyermekek, agok, nők, férfiak százezrei a növényeket imádók birodalmának lakói. Gondolataik, szávaik, tetteik szakadatlan dicsőítései a nemzeti hagyományoknak.

Mikor azután az érett gyümölcs: a szabadság, jutalmazza a hagyományok hűségét, a hagyományok florájának imádoit, akkor kezdődik az élet öntudatos élvezése, a legmagasztosabb gyönyör, melyet a történelem örökít meg. Ezt a gyönyört nem érdemli meg az a nemzet, mely a hagyományok gyümölcsét, a szabadságot megérlelni nem akarja.

I.

Szofiatól délre, a Balkán hegylancolatba ékelve, Rabovo és Vojna falvak között mélyed a Zlidol völgye. A völgy virányait északnak kigyózdó patak üditi, amely később az Elesnica folyóval egyesül. A völgyet, melyet patakjával, folyójával együtt Zlidolnak — rossz völgynek — nevez a bolgár nép, a meredek hegyoldalakon százados bükkerdő övezi.

Az augusztusi nap türhettelen forróságát hirtelen, átmenet nélkül váltotta föl az est hűvössége, mely mint a síró gyermek arcán a mosoly, terjedt a völgy fölött. Az erdőknék sűrű lombjai meginogtak a szellőtől, melyet a félszigeten a hőmérséklet hirtelen változása kelt estéinként szárnyakra. A szellő szárnyainak libbenése, a lombok suhogása, a levelek zizegése, mintha ébresztő zenéje lett volna a lankadt virálynak. Fűszál, virág ébredve emelte fejét. Azután lassankint elhalt a természet összhangzatos zenéje és észrevétlenül, láthatatlanul ereszkedett le a mindenség titokteljes emleiből az üdítő harmat.

A Zlidol nyugoti részén felnyúló meredek hegyoldalt borító erdősből mélabus ének hangjai rezegtek le a völgy homályába. A bolgár népeposz dallama volt. Hősköltevény dallama, mely az elnyomott nemzet fiainak lelkében támad és félve, bátorlalanul tör elő, mintha aggodna, hogy támadásával az elnyomót vérontásra böszi. (A bolgár népzene még most sem vesztette el ezt a jellegét.) Egyre lejjebb ereszkedett a dal, melyre a hegyoldal tövében bugyogó forrás mellől, visszhangként felelt egy férfi bariton hangja. — Mikor végre a dal és a visszhang összelelkendeztek, egy csapat férfi állta körül a forrást.

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő:

DUGOVICHIMRE.

Laptulajdonosok: A Z A L A P I T Ó K.

Szerkesztősegi és kiadóhivatali
telefon szám: 62.

g328/904. tkvi sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szabadkai kir. törvényszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Klein Etel végrehajthatónak Budánovics Máthia végrehajtást szenvedő elleni 450 kor. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a szabadka kir. törvényszék területén lévő, Bajmok község határában fekvő, a bajmoki 911. sz. betétben f. I. 3161. hrsz. alatt foglalt 1 hold 261 négyszögöl területű, 4130. hrsz. 1 hold 215 négyszögöl területű, 5272/1. hrsz. alatt felvett 303 négyszögöl területű, 6554. hrsz. alatt felvett 2 hold 68 négyszögöl területű s a 7938/1. hrsz. alatt felvett 1 hold 639 négyszögöl területű szántókból Budánovics Máthia férj. Sztantits Rókusné tulajdonát képező 1/5 jutalékr a C. 4. sorsz. alatt özv. Budánovics Albertné szül. Dulics Julianna javára bekebelezett özvegyi haszonélvezeti jog fentartásával 608 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban;

továbbá a bajmoki 790. sz. betétben A. f. 2358. hrsz. a. 2 hold 531 négyszögöl, 2359. hrsz. a. 1076 n. öl, 2360. hrsz. a. 337 n. öl, 2361. hrsz. a. 356 n. öl, 2362. hrsz. a. 333 n. öl, 2364/1. hrsz. a. 346 n. öl, 2364/2. hrsz. a. 639 n. öl, 2365. hrsz. a. 690 n. öl és 2367. hrsz. a. 677 n. öl szántókból Budánovics Máthia férj. Sztantits Rókusné tulajdonát képező 1/5 részre a C. 4. sorsz. alatt özv. Budánovics Albertné szül. Dulics Julianna javára bekebelezett özvegyi haszonélvezeti jog érintetlenül hagyásával, de azon megjegyzéssel, hogy amennyibe ezen ingatlan jutalék a hasznélvezeti jog fentartásával a megelőzőleg bekebelezett s ezennel bírójilag 8396 kor. 83 fillérben megállapított tehertételeket nem ütné meg, ezen ingatlan jutalék nyomban a hasznélvezeti jog fentartása nélkül fog elárvereztetni és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1904. évi szeptember hó 6-án d. e. 9 órákor Bajmok községében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartozni az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 60 kor. 80 fill. és 41 kor. 20 fillért készpénzben, vagy 1881. LX. t-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt kiszolgáltatni.

Szabadkán, 1904. évi július 30-án.
Dr. Fischer Dr. Cosztán.
kir. tszéki albiró.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden szó 3 fillér Vastag betűből 5 fillér. Legkisebb hirdetés 30 fillér. Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban Batthyány-utca 3 sz. — Apró hirdetések előre fizetendők.

A ki eladni kíván:

Butort,
Zongorát,
Bort,
Gyümölcsöt,

Gabonát,
Üzletet,
Műhelyt,
Lakást,

Üzleti helyiséget
Nyaralót,
Birtokot,
Házat,

vagy a ki

valamely állást betölteni kíván, legbiztosabban ér célt, ha igénybe veszi a

„Bácsmezei Napló“

kis hirdetési rovatát.

Bácsmezei Napló

ára 2 fillér kapható:

Vlg Zsigm. Sándor

könyv és papír kereske-

désében főté.

Heumann Mór

könyv és papír kereske-

désében főté.

Meznerics József

fűszer és csemege üzleté-

ben honvéd lakanya

mellett

Tenner B.

dohánytőzsde és iatékáru

üzletében Kossuth-u.

Erdélyi D. és Társa

dohány nagytőzsde

Kossuth utca.

Beck Sándor

fűszer és liszt üzlete a

törvényszékkel szemben.

Herezl József

fűszer- és liszt üzlete

Petőfi-utca sarkán.

Krécsei A. Nándor

könyv és papír kereske-

désében Deák-u.

Gerber Jakab

dohánytőzsde és esztergá-

lyos üzletében Kosuth-u.

Nojesek Géza

fűszer és csemege üzleté-

ben Damjanich és Ber-

csényi utca sarkán.

PALICSON

Menczel Mihály

fűszer és csemege üzle-

tében

Spitzer és Klein

fűszer és csemege üzle-

tében Rudics-u.

Kiadóhivatalunkoz inté-

zett levelek csakis bé-

lyeggel továbbíthatnak

Nősülni óhajt huszonhét éves ev. ref vallású magánhivatalnok. Ki volna hajandó ez élet terheit vele megosztani? Hozomány nem föltétlenül szükséges, ha azonban van, nem baj. Arcképes levelet „Magánhivatalnok“ jelige alatt Szeged posterestante kérek 426.

Jövedelmező vállalat megindításához intelligens uri embert 5-6 koronával társul keresek Levelek „Jövedelmező“ jelige alatt Szeged posterestante kérek 427.

VI. körben egy kisebb szerű ház ke-restetik megvételre Cim a kiadóban 428.

Régi ajtók, ablakok jutányosan eladó. Cim a kiadóban 429.

Kisebb lakás nov. 1-ére kerestetik. Cim a kiadóban 430.

Vidéki deák teljes ellátást nyer egy jobb családnál. Cim a kiadóban 420.

Egy jó karban levő

Zongora

jutányos árban

azonnal eladó.

Czim a kiadóban.

Kadapród iskolára

honvéd vagy közösbelire

előkészít:

Csernyei Mór tanár

Ujvidéken.

Árverési hirdetmény.

Alulirott mint Szkenderovics István gondnoka közhírré teszem, hogy a gondnokolt Szkenderovics István tulajdonát képező különböző nagyságu hordók, házibutorok, ruhakemük és tüzelő anyagból álló ingóságok a helybeli gyámhatóságnak 4957/904. sz. véghatározata folytán folyó hó 29. napján a helyszínen, V. kör. 70. számú házban, Rómics Pál közgyám közbenjötté mellett nyilvános árverés után eladatni fognak.

A vételár a leütéskor nyomban fizetendő.

Szabadka, 1904. augusztus hó 23.

Szkenderovics Brunó,

mint Szkenderovics István gondnoka.

MORVAI NOVÁK G

vasbeton és Rabitz munka vállalkozó.
márvány, mozaik és cementáru gyár.
Vasbetonból épült saját házamban,
a vasuti indóházzal szemben. Telefon 238. sz.

Elvállal: vasbeton és Rabitz munkákat, betoncsatornázás, beton műtárgyak, nedves falak szárazzá tétele és gránitt-terazzó munkák.

Fürdő kádak, vitzartók, vizelők, szökő kutak, facement tetők.

Nagy és állandó raktár román és portland csementből.

Nagyban és kicsinyben a házhoz szállítva legjutányosabb árak mellett.

Nagy raktár mindennemű mozaik és ezement lapokból 1—6 színben, keramit lapok, kőgyagcsövek.

Szabadalmazott asfalt elszigetelő lapok nedvesség ellen. Asphalt papir, stb.

EC ülön osztály:

UZLETVEZETO:

Cserépkáya gyári raktár DÁNIEL A. JÓZSEF

Batthyány-utca.

Nyomatott kiadók Kladek és Hamburger könyvnyomdájában Szabadkán.